

Zoek de migrant(en)

Een jonge man tussen 18 en 39 jaar, vaak van Europese herkomst, die aan de grens met Nederland of in de Brusselse rand woont. Dat zijn allemaal eigenschappen van de gemiddelde immigrant in Vlaanderen, zo blijkt uit de 'Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2013', die vandaag wordt voorgesteld. **Ann De Boeck en Lotte Beckers**

Wie zijn de Vlaamse migranten?

- Met 125.016 zijn de Nederlanders de grootste groep vreemdelingen in Vlaanderen
- Het aantal Nederlanders is met 68 procent toegenomen tussen 2000 en 2012
- 4,4 procent van de Vlaamse bevolking heeft de nationaliteit van één van de 27 EU-landen

Wanneer het gaat over vreemdelingen, worden Nederlanders wel eens gemakshalve vergeten. Gemeenten zoals Baarle-Hertog zijn dan wel 'witter dan wit', maar springen er toch bovenuit in de statistieken. Sinds 2000 is het aantal noorderburen met bijna 70 procent gestegen. Ook vanuit de andere buurlanden telt Vlaanderen heel wat 'onzichtbare' vreemdelingen. De top-vijf van de meest voorkomende vreemde nationaliteiten bestaat uit Nederland (125.016), Marokko (28.567), Polen (26.558), Italië (22.589) en Frankrijk (19.858). Onder de 453.399 vreemdelingen in Vlaanderen zijn er uiteraard een pak Europeanen, met dank aan de Europese organisaties in Brussel, maar daarnaast valt ook de aanwezigheid van Russische, Chinese en Indische vreemdelingen steeds meer op.

Waar wonen ze?

- Leuven telt 39 vreemdelingen per 1.000 inwoners
- Vreemdelingen van buiten de EU wonen hoofdzakelijk in Antwerpen en Gent

Het zal u niet verwonderen dat het aandeel vreemdelingen het hoogst ligt in de grensstreek met Nederland. Daarnaast wonen er ook veel in de rand rond Brussel, in de grootsteden Antwerpen en Gent en in Midden-Limburg. Ook de centrumsteden scoren vrij hoog. Wat opvalt is dat de nationaliteit van vreemdelingen verschilt van regio tot regio. Aan de grens met Nederland gaat het vooral om Nederlanders, in de rand rond Brussel om EU-burgers. Overigens is de stad van Louis Tobback (sp.a) is niet alleen in trek bij studenten. Per 1.000 inwoners telt Leuven 39 immigranten. Dat is zelfs meer dan de stad Antwerpen, die 30 vreemdelingen per 1.000 inwoners telt.

Vanwaar komen ze?

- In 2011 kwamen 10.879 immigranten uit onze buurlanden
- In 2011 kwamen 13.790 immigranten uit Oost-Europa
- In 2011 kwamen amper 64 mensen vanuit Europese landen buiten de EU

De gemiddelde Vlaamse migrant is Europees. In een top-tien van de grootste immigratielanden, staan zes EU-landen. De top-vijf wordt aangevoerd door de Nederlanders. Daarna volgen Polen, Roemenen, Marokkanen en Bulgaren. Hoewel Italianen en Portugezen wel in de Belgische top-tien van immigratielanden staan, is dat niet het geval in Vlaanderen. Andersom is Vlaanderen wel aantrekkelijk voor Indiërs en Russen, hoewel zij niet in de Belgische top-tien staan.

Wie zijn de nieuwelingen?

- De meeste immigranten zijn mannelijk
- De gemiddelde immigrant is tussen 18 en 39 jaar
- 27 procent van de niet-EU-immigranten is minder-jarig

Immigreren naar Vlaanderen is een mannenzaak. Mannen blijken nagenoeg in alle nationaliteitsgroepen in de meerderheid. Vooral bij personen uit Oost-Europa is die kloof behoorlijk groot. Enkel bij Europese immigranten uit niet-EU-landen komen er meer vrouwen dan mannen naar Vlaanderen. De immigrant is ook een pak jonger dan de gemiddelde Vlaming. De meeste immigranten zijn tussen 18 en 39 jaar, terwijl de grootste groep bij de Vlamingen die van 30 tot 59 jaar is. Amper 2,5 procent is 60-plusser.

Waarom komen ze naar hier?

- In 2011 werden er 60.085 verblijfsvergunningen uitgedeeld aan niet-EU-burgers
- Er worden steeds minder verblijfsvergunningen gegeven op basis van studies of werk
- Migranten uit Marokko en Turkije krijgen vooral verblijfsvergunningen omwille van familiale redenen

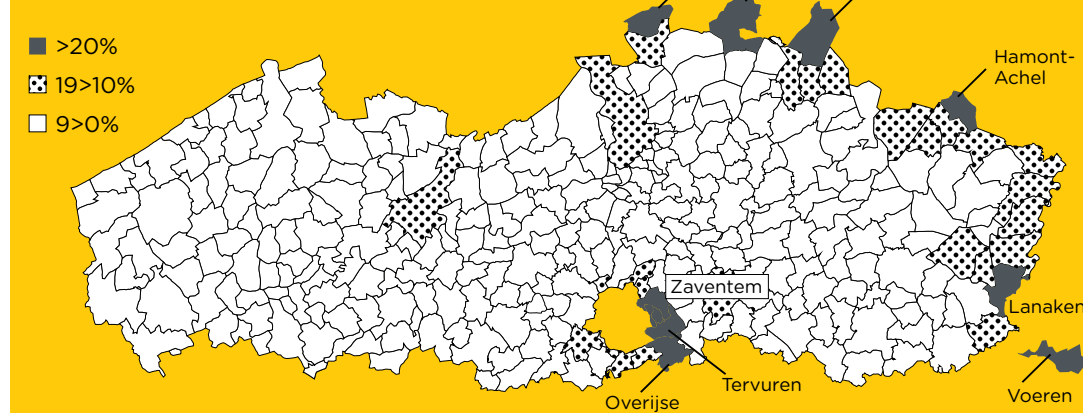
De reden voor de immigratie is sterk afhankelijk van de nationaliteit. Zo krijgen personen uit Marokko, Turkije en Congo voornamelijk verblijfsvergunningen op basis van familiale redenen. Verblijfsvergunningen op basis van werk worden vooral toegekend uit migranten uit India, de VS en Japan. De top-drie van het aantal vergunningen omwille van studies is China, Kameroen en Marokko. In vergelijking met andere Europese landen krijgen erg weinig immigranten een vergunning op basis van werk of studie.

Komen ze ook effectief aan de bak?

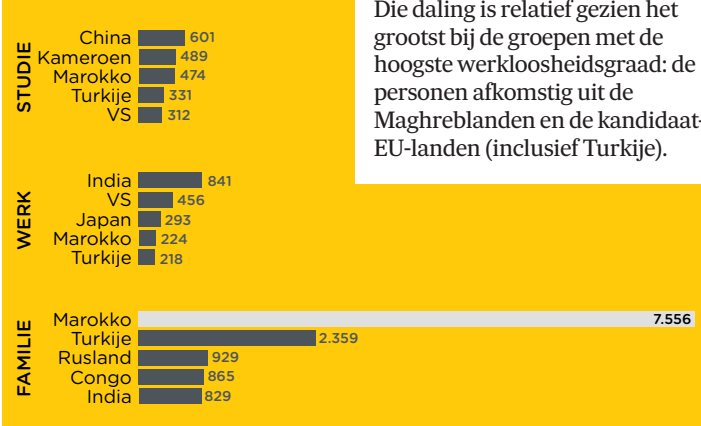
- 42,7 procent van de niet-EU-burgers in Vlaanderen heeft een baan
- De kloof tussen Vlamingen en vreemdelingen is kleiner bij jongeren
- De werkloosheidsgraad van personen met Maghrebijnse herkomst is 4 keer hoger dan bij personen van Belgische herkomst

In 2012 was 43 procent van de niet-EU-burgers tussen 20 en 64 jaar aan het werk. Daarmee ligt de werkzaamheidsgraad van niet-EU-burgers 30 procent lager dan bij Belgen en 28 procent lager dan bij personen met een nationaliteit van binnen de Europese Unie (exclusief Belgen). Vooral de niet-Europese vrouwen scoren zwak. Van hen is slechts 32 procent aan het werk. De achterstand van niet-EU-burgers ten opzichte van Belgen is tegenover 2008 nog toegenomen. Positief is dat de werkzaamheidsgraad bij jongeren (18-24 jaar) minder verschilt van elkaar. De werkloosheidsgraad is bij alle herkomstgroepen sinds 2010 licht gedaald. Die daling is relatief gezien het grootst bij de groepen met de hoogste werkloosheidsgraad: de personen afkomstig uit de Maghreblanden en de kandidaat-EU-landen (inclusief Turkije).

Geografische spreiding van de migranten in Vlaanderen in procent, tussen 2008 en 2011

Reden van verblijf Top-vijf meest voorkomende nationaliteiten in 2010

Met uitsterven bedreigd: de bibliotheek

SOFIE MULDER
BRUSSEL

Het aantal bibliotheken dat de deuren sluit, neemt met hoge snelheid toe. In 2012 waren er al honderd minder dan zes jaar daarvoor. De voorbije weken werd de ene na de andere sluiting aangekondigd. 'Het zou me zelfs niet verwonderen als twee gemeenten binnenkort samen één bibliotheek gaan runnen.'

Steeds meer filialen van bibliotheken houden op met te bestaan. Waren er in 2006 nog 472 uitleenposten, dan zijn er dat in 2012 nog maar 375. Liefst honderd uitleenposten minder in zes jaar tijd, dus, zo blijkt uit cijfers van het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen.

En die trend lijkt in 2013 niet te keren. Een greep uit de sluitingen die de laatste twee weken bekend werden gemaakt: Heist-op-den-Berg (zes lokale uitleenposten die verdwijnen), Stekene (vier) Houthulst (twee), Sint-Katelijne-Waver (drie uitleenposten).

De reden achter die sluitingen is simpel: geld. Gemeenten moeten zware besparingen doorvoeren. "We kunnen veel minder personeel aanstellen, en zonder mensen kun je geen filiaal openhouden", licht Gunter Van Campenhout toe, schepen van Cultuur (Gemeentebelangen) in Stekene. "En dan kiezen we er liever voor om zwaar te investeren in de centrale bibliotheek, waarvan we een echt ontmoetings- en informatiecentrum willen maken, dat ook een culturele meerwaarde zal bieden."

Slaapdorp

Horden bezoekers krijgen zulke lokale uitleenposten niet over de vloer, maar volk is er wel. In Heist-op-den-Berg waren er zo'n 800 unieke bezoekers per jaar voor de zes uitleenposten. In het filiaal Klein-Sinaai (Stekene) kwamen per week gemiddeld 30 mensen.

Veel van die mensen dreigen nu uit de boot te vallen als ze dicht bij huis een boek willen ontfangen. Van Boischot of Wieke-vorst naar centrum Heist-op-den-Berg is het

zo'n 10 kilometer. Niet simpel voor senioren, mensen zonder eigen auto, of kinderen.

"Nadat het laatste filiaal in Lanaken gesloten werd, bood het gemeentebestuur voor de schoolkinderen aanvankelijk nog een gratis busdienst aan vanuit de deelgemeenten naar de hoofdbib", zegt Stefan Paulissen, bibliothecaris van Lanaken. "Maar sinds dit schooljaar is dat ook afgeschaft. We komen zelf naar de kinderen toe, met boekenpakketten en ruilkoffers bijvoorbeeld, maar dat is niet hetzelfde. Kinderen bij wie thuis niet zo veel belang wordt gehecht aan lezen of taal, bereiken we heel moeilijk. Hun band met de bibliotheek is weg."

"Worden we een slaapdorp", vragen de inwoners van Klerken, deelgemeente van het West-Vlaamse Houthulst, zich op hun

'In crisistijd is het makkelijk om in de zachte sector te besparen. Het aantal bibliotheken dat moet sluiten zal nog toenemen'

STEFAN PAULISSEN
BIBLIOTHECARIS VAN LANAKEN

Facebookgroep af nu hun uitleenpost wellicht gesloten wordt. Ook Paulissen is bezorgd over de toekomst: "Als de Postpunten wegtrekken, en de buurtwinkels, en dan ook nog eens de bibliotheken, hoe verstevig je dan het sociale weefsel in zo'n dorp?"

Toch is de bibliotheeksector niet per definitie tegen het opdoeken van uitleenposten. "Als het nodig is, moet je een filiaal durven te sluiten", zegt Paulissen. "Maar zo'n beslissing moet doordacht genomen worden. En dat gebeurt te weinig. In tijden van crisis is het natuurlijk gemakkelijk om in de zachte sector te besparen: wij kunnen niet staan zwaaien met hoge winsten. Ik vrees dus dat we het laatste nog niet hebben gezien. Het aantal bibliotheken dat de deuren moet sluiten zal nog toenemen. Het zou me zelfs niet verwonderen als twee gemeenten binnenkort samen één bibliotheek gaan runnen."

Integreren ze zich?

- 5.019 personen volgden in 2012 een inburgeringsstraject in de stad Antwerpen, van wie 2.697 verplicht.
- Hoewel er meer mannen dan vrouwen instromen, behalen vooral vrouwen een inburgeringsattest

Het aantal behaalde inburgeringsattesten steeg van 4.763 in 2007 tot 12.925 in 2011. Het aantal inburgeringscontracten is tussen 2007 en 2011 flink gestegen.

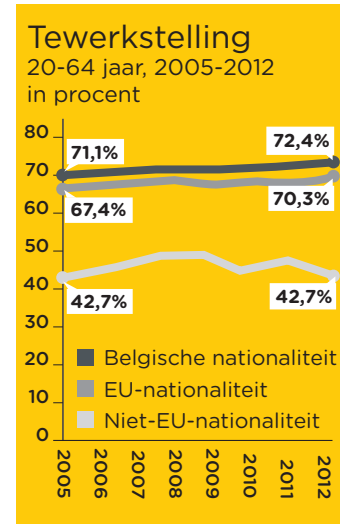
Zijn ze welkom?

- 25 procent van de Vlamingen zegt dat migranten over het algemeen niet te vertrouwen zijn

De immigratie verdeelt de Vlamingen. Zowat de helft beschouwt de aanwezigheid van andere culturen als een verrijking. De andere helft vindt dat vreemdelingen komen profiteren van de sociale zekerheid. In de Europese context scoort Vlaanderen niet zo positief qua attitude. Al lijkt dat in de toekomst te gaan veranderen. Hoe jonger de Vlaming, hoe positiever de attitude tegenover nieuwkomers.

Willen ze hier blijven?

Dat is niet duidelijk. In 2011 keerden alvast meer personen vrijwillig (3.870) dan gedwongen (3.379) terug. Dat is een opmerkelijke ommekeer, want tussen 2000 en 2011 vonden er veel meer gedwongen dan vrijwillige vertrekken plaats. Sinds 2007 is de gedwongen terugkeer in dalende lijn, terwijl het aantal vrijwillige vertrekkers relatief stabiel bleef.

● Het eerste in Amerika gedrukte boek, het *Bay Psalm Book*, vandaag geveild bij Sotheby's. © REUTERS / EPA

Een eer die tot nu toe is weggelegd voor de *Codex Leicester*, een door Leonardo da Vinci volgeschreven notitieboekje, dat in 1994 30,8 miljoen dollar opbracht.

ONDER VRIENDEN

CD&V tegen de file

CD&V lanceert de website file-idee.be met bijbehorende Facebookpagina om de strijd tegen de verkeersellende aan te binden. De opzet lijkt simpel: "Nooit werd zo veel geïnvesteerd in snelwegen, fietspaden en openbaar vervoer als de voorbije jaren. En toch blijven we worstelen met files. Misschien heeft u zelf wel een briljant idee om het fileleed verder te verzachten?" Initiatiefnemer, Vlaams Parlementslid Dirk de Kort, hoopt overspoeld te worden door ideeën. "De Vlaamse Regering doet wat ze kan, maar ik ben ervan overtuigd dat we het fileleed nog verder kunnen verlichten als we gebruikmaken van de ervaring van elke weggebruiker." (RA)

Schutter op campus Yale

BRUSSEL — Op de campus van de bekende Yale-universiteit in het Amerikaanse Connecticut werd gisteren een schutter gesignaleerd. De politie werd via een anoniem telefoontje op de hoogte gebracht van de aanwezigheid van een man met een geweer. Een tijd later werd zijn aanwezigheid ook daadwerkelijk bevestigd.

Bij het ter perse gaan was nog niet duidelijk of de man gearresteerd kon worden en of hij ook daadwerkelijk in het rond geschoten heeft. Op de campus was weinig volk aanwezig: naar aanleiding van Thanksgiving waren er geen lessen, die worden pas op 2 december hervat. Wie wel nog aanwezig was op de campus werd gevraagd om binnen te blijven. Meerdere straten in de buurt van de campus werden eveneens afgesloten. (BELGA)

‘Duurste boek ter wereld’ onder de hamer

Het Bay Psalm Book kan dat record nu verbreken. Niet alleen omdat het een zeer zeldzaam werk betreft – er bestaan vandaag nog slechts elf uitgaves van de oorspronkelijke 1.700 – maar ook omdat het symbool staat voor de toekomst van de Verenigde Staten. "Het was een daad van onafhankelijkheid toen de eerste kolonisten naar Massachusetts trokken om daar een samenleving op te zetten met hun eigen vorm van het christendom", zegt David Redden, hoofd van de boekafdeling van Sotheby's. "Ik denk dat je een directe lijn kunt trekken tussen het Bay Psalm Book en de onafhankelijkheidsverklaring in 1776." (RA)